

Ειδικό Πρόγραμμα Ελέγχου για τον ιό του Δυτικού Νείλου και την ελονοσία – Ενίσχυση της επιτήρησης στην ελληνική επικράτεια

Πρακτικά συνάντησης εργασίας

Τετάρτη 29 Αυγούστου 2012

Τοποθεσία	:	Εργαστήριο Υγιεινής και Επιδημιολογίας, Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας, Παπακυριαζή 22, 41222, Λάρισα	
Συμμετέχοντες	:	Χ. Χατζηχριστοδούλου Χ. Μπιλλίνης Χ. Δόβας Δ. Δούκας	Ν. Μπισσόλας Α. Μάρκα Α. Γιαννακόπουλος Ζ. Μαμούρης
Τηλεδιάσκεψη	:	Ν. Στυλιανάκης Μ. Δέτσης Ν. Παπαδόπουλος	Α. Μπάκα Ι. Τσελέντης Γ. Κολιόπουλος Α. Τσακρής

Πρακτικά συνάντησης

• Επιτήρηση κουνουπιών

Ο κ. Χατζηχριστοδούλου ενημέρωσε την ομάδα εργασίας σχετικά με τα μέχρι τώρα δεδομένα της επιτήρησης των κουνουπιών για τον ιό του ΔΝ. Συγκεκριμένα, τους ενημέρωσε για την ολοκλήρωση της καταχώρησης των δεδομένων από τα μέχρι τώρα αποτελέσματα της επιτήρησης και της εργαστηριακής διερεύνησης και πως αυτό που παρατηρείται με την πάροδο των εβδομάδων είναι σταδιακή πτωτική πορεία στους πληθυσμούς των κουνουπιών. Έγινε λόγος για την αλλαγή τακτικής σε σχέση με τις εταιρείες που έχουν αναλάβει την εντομολογική επιτήρηση λόγω παρατηρούμενων αυθαιρεσιών το προηγούμενο έτος. Επισημάνθηκε πως φέτος τηρήθηκε η ακριβής καταγραφή συντεταγμένων των τοποθετούμενων παγίδων ενώ όσον αφορά τον τομέα της Αττικής ήδη έχει γίνει έλεγχος από άτομα του ΚΕΕΛΠΝΟ στο πεδίο. Προτάθηκε να γίνει ανάλογη διαδικασία σε Θεσσαλία και Μακεδονία οπότε συμφωνήθηκε ο κ. Παπαδόπουλος να δειρευνήσει τη δυνατότητα αποστολής ατόμου της ομάδας του για τον έλεγχο αυτό.

Πραγματοποιήθηκε συζήτηση γύρω από την πρώτη ανάλυση των δεδομένων της κ. Τσερκέζου και σχολιασμός των διαγραμμάτων που προέκυψαν. Ζητήθηκε από τον κ. Γιαννακόπουλο να προχωρήσει στην κατασκευή χαρτών στους οποίους θα απεικονίζονται οι θέσεις των παγίδων και οι αντίστοιχοι πληθυσμοί κουνουπιών ιδιαίτερα στις πληγείσες περιοχές. Επίσης, ζητήθηκε η κατασκευή ξεχωριστού χάρτη που θα αφορά τα ανωφελή κουνούπια και συσχέτιση των πληθυσμών των κουνουπιών με τους πληθυσμούς των μεταναστών ανά περιοχή.

Ο κ. Μαμούρης μετέφερε τον προβληματισμό του σχετικά με το γεγονός πως στο Εργαστήριο του τμήματος Βιοχημείας Βιοτεχνολογίας δεν έχουν ακόμη παραλάβει δείγματα προς ανάλυση.

• Τηλεδιάσκεψη με τον κ. Κολιόπουλο και τον κ. Παπαδόπουλο

Ο κ. Κολιόπουλος ανέφερε πως η ομάδα του κ. Κιούλου βρήκε προ λίγων ημερών ανωφελή κουνούπια στη Λακωνία και προχώρησε σε άμεσο ψεκασμό της περιοχής.

Ο κ. Παπαδόπουλος πρότεινε μια καλύτερη οργάνωση των ήδη διαθέσιμων δεδομένων και ένταξή τους σε GIS καθώς και συσχέτισμό τους με κλιματολογικά δεδομένα προκειμένου να καταδειχθεί ποιο ποσοστό μείωσης των πληθυσμών κουνουπιών οφείλεται σε κλιματικές αλλαγές.

Ο κ. Χατζηχριστοδούλου διατύπωσε την ερώτηση του κατά πόσο θα ήταν χρήσιμη η μελέτη για ανωφελή εντός σπιτιών μεταναστών και να ακολουθεί υπολειμματικός ψεκασμός εσωτερικών χώρων.

Ο κ. Κολιόπουλος ήταν αρνητικός στην τελευταία πρόταση καθώς θεωρεί τη διαδικασία αυτή ως σπατάλη χρόνου και χρήματος, ενώ προτείνει να πραγματοποιείται ούτως ή άλλως ψεκασμός των σπιτιών.

Ο κ. Παπαδόπουλος συμφώνησε με τον κ. Κολιόπουλο πως θα ήταν παρακινδυνευμένη η προσπάθεια εκτίμησης του γενικού πληθυσμού των κουνουπιών αποκλειστικά από την τοποθέτηση παγίδων και πως όντως οι νέες εστίες κρούουν τον κώδωνα για άμεση επί τόπου αντιμετώπιση (ψεκασμό) και τέλος στο ότι η συνεχής τοποθέτηση παγίδων στα σπίτια των μεταναστών δε θα είχε καμία χρησιμότητα.

Ο κ. Χατζηχριστοδούλου, στη συνέχεια, ζήτησε τη συγγραφή έκθεσης από τον κ. Κολιόπουλο σχετικά με την κατάσταση στη Λακωνία τόσο σε επίπεδο πληθυσμών κουνουπιών όσο και σε επίπεδο εφαρμογής εντομοκτονιών.

Ο κ. Κολιόπουλος δήλωσε ικανοποιημένος από την εξέλιξη της κατάστασης στην περιοχή της Λακωνίας και δικαιολόγησε την ύπαρξη νέων πληθυσμών – παρά τις ευρέως εφαρμοσμένες εντομοκτονίες – στην ύπαρξη γεωτρήσεων που δημιουργούν τις κατάλληλες συνθήκες στην περιοχή για την ανάπτυξη και αναπαραγωγή νέων

πληθυσμών κουνουπιών. Προτάθηκε η επανάληψη υπολειμματικών ψεκασμών το πρώτο δεκαήμερο του Σεπτεμβρίου. Ζητήθηκε από τον κ. Κολιόπουλο η σύνταξη γνωμάτευσης προκειμένου για τα προτεινόμενα μέτρα πρόληψης.

Ο κ. Χατζηχριστοδούλου ρώτησε τον κ. Κολιόπουλο σχετικά με το κατά πόσο θα πρέπει οι καταχωρήσεις των δεδομένων να γίνονται από τις εταιρείες ή από εμάς κι εκείνος απάντησε πως τουλάχιστον αρχικά θα πρέπει η καταχώρηση να γίνεται από εμάς.

Ο κ. Χατζηχριστοδούλου ρώτησε πότε θα είναι διαθέσιμα τα δείγματα από τα κουνούπια για να αποσταλούν προς τον κ. Μαμούρη κι εκείνος απάντησε πως τα δείγματα από τη λίμνη Κάρλα θα είναι διαθέσιμα μία εβδομάδα αργότερα . Επίσης, πρότεινε το συντονισμό αποστολής δειγμάτων για γενετική ανάλυση από τις εταιρείες από τον κ. Παπαδόπουλο για την Πελοπόννησο και τον κ. Κολιόπουλο για την Πελοπόννησο και τη Μακεδονία.

Ο κ. Κοκλιόπουλος ανέφερε πως τα για την ελονοσία είναι λίγα τα διαθέσιμα δείγματα κουνουπιών καθώς εφαρμόζονται άμεσοι ψεκασμοί μετά την εύρεσή τους.

• **Επιτήρηση πτηνών**

Ο κ. Χατζηχριστοδούλου σχολίασε τη μη ύπαρξη ανθρωπίνων κρουσμάτων ιού ΔΝ στην περιοχή της Θεσσαλίας και ο κ. Μπιλλίνης το δικαιολόγησε με βάση το γεγονός ότι τα μολυσμένα πτηνά στην περιοχή είναι πολύ λιγότερα σε σχέση με προηγούμενα έτη.

Ζητήθηκε από τον κ. Γιαννακόπουλο η κατασκευή αντίστοιχου χάρτη προκειμένου να συμπεριληφθεί στην επόμενη έκθεση επιτήρησης του ιού.

Ο κ. Δόβας παρουσίασε το πρόγραμμα επιτήρησης οικόσιτων πτηνών και περιστεριών και ρώτησε την ομάδα εργασίας αν θα χρειαστούν δεδομένα από την κεντρική

- 4 -

Μακεδονία για το τέλος της επιδημίας του 2012 όπως τα προηγούμενα έτη (πέρας επιδημίας 2010, αρχή και πέρας επιδημίας 2011, αρχή επιδημίας 2012). Οι παρευρισκόμενοι συμφώνησαν το θέμα αυτό να συζητηθεί εκ νέου στο μέλλον με βάση και τα δεδομένα που θα προκύψουν.

- **Επιτήρηση ιπποειδών**

Ο κ. Δούκας ανέφερε πως από τα 47 άλογα που έχουν εξεταστεί συνολικά, έχουν προκύψει κάποια οροθετικά άλογα τονίζοντας την ύπαρξη αυτών στον ευρύτερο αστικό ιστό (παραδείγματα περιοχών: Ρυζόμυλος, Καρδίτσα, Καλαμάκι). Επίσης έγινε λόγος για επιστολές που έχουν ήδη σταλεί σε όλες τις κτηνοτροφικές μονάδες της Θεσσαλίας για δήλωση άρρωστων ζώων αλλά μέχρι στιγμής δεν υπήρξε καμία καταγραφή.

Ο κ. Μπιλλίνης ανέφερε περιστατικό νεαρού αλόγου (< 6 μηνών) στην περιοχή των Τρικάλων με εκδηλώσεις από το Κεντρικό Νευρικό Σύστημα στο οποίο πραγματοποιήθηκε λήψη αίματος και εγκεφαλονωτιαίου υγρού και αναμένονται τα αποτελέσματα. Ο κ. Χατζηχριστοδούλου τόνισε πως δε θα πρέπει να παραληφθεί η δήλωση του συγκεκριμένου περιστατικού ως ύποπτου και αποστολή ανάλογης αναφοράς προς τον κ. Δηλαβέρη του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων.

- **Επιτήρηση ανθρώπων**

Συζητήθηκαν τα πρώτα αποτελέσματα από την εξέταση αντισωμάτων ελονοσίας στον ορό μεταναστών της περιοχής Ευρώτα Λακωνίας και ακολούθησε τηλεφωνική επικοινωνία με τον κ. Τσακρή για περαιτέρω ενημέρωση.

- **Τηλεδιάσκεψη με τον κ. Τσακρή**

Συζητήθηκε αρχικά το πρόβλημα μη αποστολής δειγμάτων αίματος ανθρώπων που νόσησαν από ιό ΔΝ στον κ. Μαμούρη προκειμένου ο τελευταίος να προχωρήσει στη διερεύνηση ύπαρξης γονιδίων ευαισθησίας. Ο κ. Τσακρής διαβεβαίωσε πως τα περισσότερα εκ των δειγμάτων έχουν συγκεντρωθεί και ο κ. Χατζηχριστοδούλου προσεφέρθη να αναλάβει ο ίδιος την μεταφορά τους από την Αθήνα.

Στη συνέχεια, συζητήθηκε το θέμα των ορολογικών εξετάσεων. Ο κ. Τσακρής σχολίασε πως η μέθοδος ELISA λειτουργεί αρκετά ικανοποιητικά και πως εξελίσσεται η εφαρμογή της στο σύνολο των 600 δειγμάτων από Λακωνία. Επίσης, ενημέρωσε την ομάδα εργασίας πως ο έλεγχος αυτός θα συνεχιστεί και για τα δείγματα από μετανάστες στο Μαραθώνα.

Ο κ. Χατζηχριστοδούλου ενημέρωσε τον κ. Τσακρή πως θα μεταφερθούν σε εκείνον προς εξέταση και τα δείγματα από τη διερεύνηση στο Μαρκόπουλο (νέο κρούσμα ελονοσίας).

Τέλος, συζητήθηκε το ενδεχόμενο υποβολής των οροθετικών – ανεξαρτήτως ύπαρξης ή μη συμπτωμάτων – σε ολοκληρωμένο ανθελονοσιακό θεραπευτικό σχήμα. Η ομάδα εργασίας συμφώνησε με το μέτρο αυτό τονίζοντας πως θα βοηθήσει στην εκρίζωση των υποζωιτών και την αντιμετώπιση των υποτροπών.

- **Τηλεδιάσκεψη με την κ. Μπάκα και τον κ. Στυλιανάκη**

Ο κ. Στυλιανάκης ενημερώθηκε από τον κ. Χατζηχριστοδούλου για την εξέλιξη και τις δράσεις του προγράμματος σε σχέση με τον τομέα της επιτήρησης, ενώ επίσης ενημερώθηκε από τον κ. Γιαννακόπουλο σχετικά με τις μεθόδους που χρησιμοποιούνται για την απεικόνιση των κρουσμάτων και των παραγόντων κινδύνου και την πρόβλεψη για τον ιό του ΔΝ του τρέχοντος έτους μέσω χρήσης μοντέλου λογιστικής παλινδρόμησης.

Ο κ. Χατζηχριστοδούλου επισήμανε πως στην επόμενη απεικόνιση θα πρέπει να συμπεριλαμβάνονται: διαχρονική πορεία πληθυσμών των κουνουπιών, σύγκριση αυτών με κρούσματα ανθρώπων, κρούσματα ιπποειδών (πηγή: Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων) και κρούσματα άγριων πτηνών.

Προτάθηκε από τον κ. Γιαννακόπουλο η επικοινωνία του κ. Στυλιανάκη με τον κ. Παπασπυρόπουλο προκειμένου για την αποστολή προς τον κ. Στυλιανάκη των μέχρι τώρα δεδομένων καθώς και κωδικού πρόσβασης στο webbased GIS της διαδικτυακής πύλης του προγράμματος.

Ο κ. Στυλιανάκης έκανε αναφορά στις μεθόδους της δικής του ομάδας εργασίας και στην άποψή του πως θα μπορούσαμε να χρησιμοποιήσουμε δεδομένα κλιματολογικών αλλαγών από καταγραφές δορυφόρων που θα μας παρέχει εκείνος τόσο της παρούσας χρονικής περιόδου όσο και προηγούμενων ετών.

Ο κ. Χατζηχριστοδούλου πρότεινε στον κ. Στυλιανάκη να έρθει στην Ελλάδα για κάποιο χρονικό διάστημα προκειμένου για την οργάνωση του πλαισίου συνεργασίας, ενώ πρότεινε να ενταχθούν στην όλη διαδικασία των απεικονίσεων θεματικών χαρτών και εκτίμησης κινδύνου και άλλες βαλκανικές χώρες.

Η κ. Μπάκα ρώτησε τον κ. Μπιλλίνη για την ύπαρξη διαδρομών άγριων πτηνών κι εκείνος απάντησε θετικά.

• Τηλεδιάσκεψη με τον κ. Δέτση

Ο κ. Χατζηχριστοδούλου ζήτησε από τον κ. Δέτση μία πρώτη εκτίμηση της κατάστασης των κρουσμάτων ιού Δυτικού Νείλου συγκριτικά και με τα προηγούμενα έτη. Ο κ. Δέτσης έκανε λόγο για αυξημένο αριθμό κρουσμάτων – και ιδιαίτερα αυτών με συμμετοχή του κεντρικού νευρικού συστήματος - σε σχέση με το προηγούμενο έτος αλλά παράλληλα για μείωση της θνητότητας από τη νόσο, την οποία απέδωσε πιθανώς στις καλύτερες παροχές υπηρεσιών υγείας στα κρούσματα της Αττικής.

- 7 -

- **State of the art**

Επισημάνθηκαν οι εκκρεμότητες που αφορούν την εκτίμηση κινδύνου τόσο για τον ιό του δυτικού Νείλου όσο και για την ελονοσία, όπως επίσης και τα ελληνικά κείμενα της ενότητας που αφορά τα κουνούπια και για τα δύο νοσήματα.

Ο κ. Μπιλλίνης δήλωσε πως τα κείμενα της αντίστοιχης ομάδας εργασίας έχουν ενοποιηθεί και πως ο ίδιος βρίσκεται στη φάση των τελικών διορθώσεων.

- **Τηλεδιάσκεψη με τον κ. Τσελέντη**

Σχετικά με τη συγγραφή του κεφαλαίου της εκτίμησης κινδύνου για την ελονοσία, επαναδιατυπώθηκαν από τον κ. Χατζηχριστοδούλου τα θεματικά κεφάλαια που θα πρέπει να καλύπτει και προσδιορίστηκε ως νέα προθεσμία συγγραφής η 15^η Σεπτεμβρίου 2012.